

26/10/17

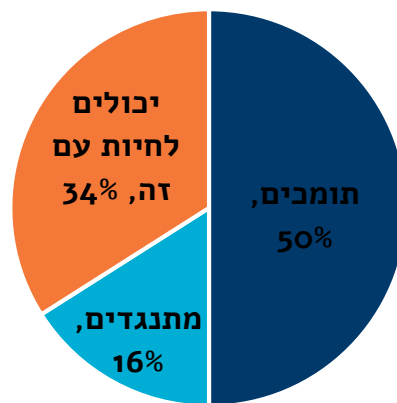
**סיכום ממצאי
סקר יוני 2017
ומגמות ארוכות
טווח**

בחודש יוני 2017 ערכה ישראל יוזמת מחקר בשיתוף עם מכון 'הגל החדש' בנושא עמדות הציבור היהודי בישראל לגבי ההזדמנות האזורית להשגת 'עסקת חבילה אזורית' – הסכם אזורי בין ישראל, הפלסטינים והמדינות הערביות, שיכלול את פתרון שתי המדינות, שיתוף פעולה ביטחוני אזורי, פיתוח כלכלי אזורי וכינון יחסים נורמליים בין המדינות הערביות וישראל. מחקר זה מצטרף למחקרים דומים שנערכו בנושא זה בין השנים 2013-2016, באמצעותם ניתן ללמוד על המגמות ארוכות הטווח בעמדות הציבור בעניין זה. להלן עיקרי התוצאות:

1. תמיכה רחבה בעסקה האזורית

בסקר יוני 2017, 84% מהנשאלים תומכים או מקבלים את 'עסקת החבילה האזורית' על כלל מרכיביה (ראו בנספח), כאשר 50% מהציבור נע בין 'תומך' ל'תומך מאוד' ו-34% קבעו כי הם 'יכולים לחיות עם עסקה מסוג זה'. לצד זאת, רק 16% מהנשאלים הביעו התנגדות להצעה.

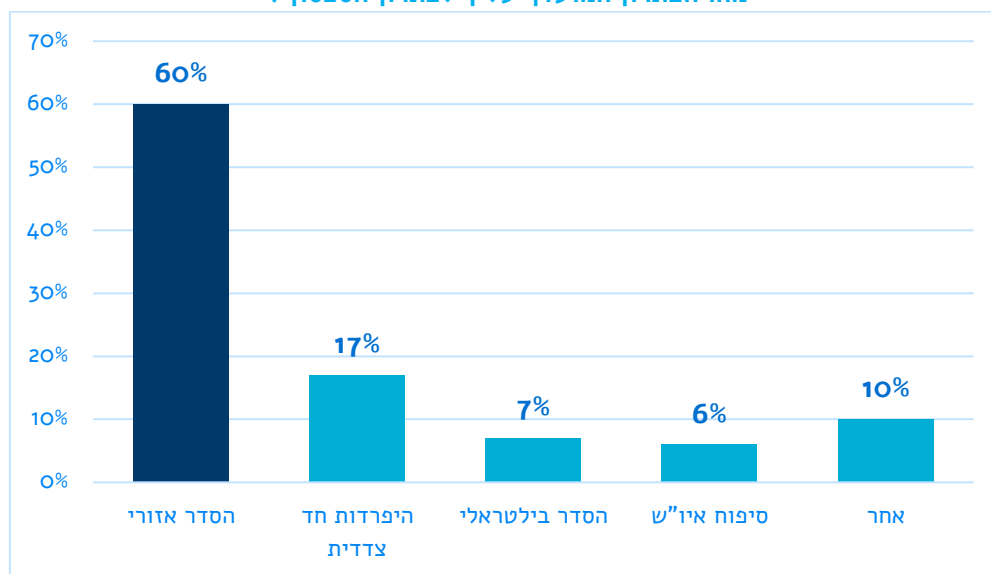
האם אתה מוכן לקבל את עסקת החבילה האזורית כפי שהוצגה?

2. תמיכה בעסקה האזורית ביחס לחלופות מדיניות אחרות

בבחינת החלופה המועדפת לפתרון הסכסוך, מצאנו כי ההסדר האזורי הינו החלופה המדינית המועדפת על הנשאלים בפער משמעותי. 60% מהנשאלים מעדיפים את ההסדר האזורי על פני היפרדות חד צדדית, הסדר בילטרלי, סיפוח איו"ש או כל פתרון אחר.

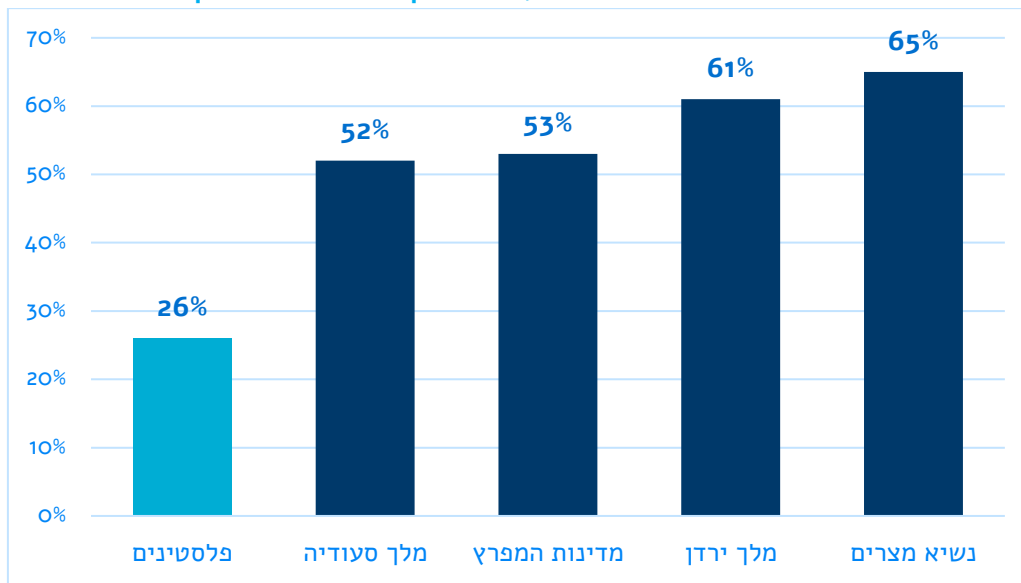
מהו הפתרון המועדף עליך לפתרון הסכסוך?

3. הבעת אמון במנהיגות מדינות ערב לצד אמון מוגבל בפלסטינים

בבחינתנו באיזו מידה הציבור מאמין בכנות רצונם של הפלסטינים ומנהיגי מדינות ערב להגיע לפתרון הסכסוך, מצאנו כי הציבור מביע אמון רב במנהיגי מדינות ערב לצד אמון מוגבל בפלסטינים. למעלה מ-50% מהנשאלים הביעו אמון ברצונם של נשיא מצרים, מלך ירדן, מלך סעודיה ומדינות המפרץ לקדם את סיום הסכסוך בעוד ש-26% בלבד ייחסו כוונה זו לפלסטינים.

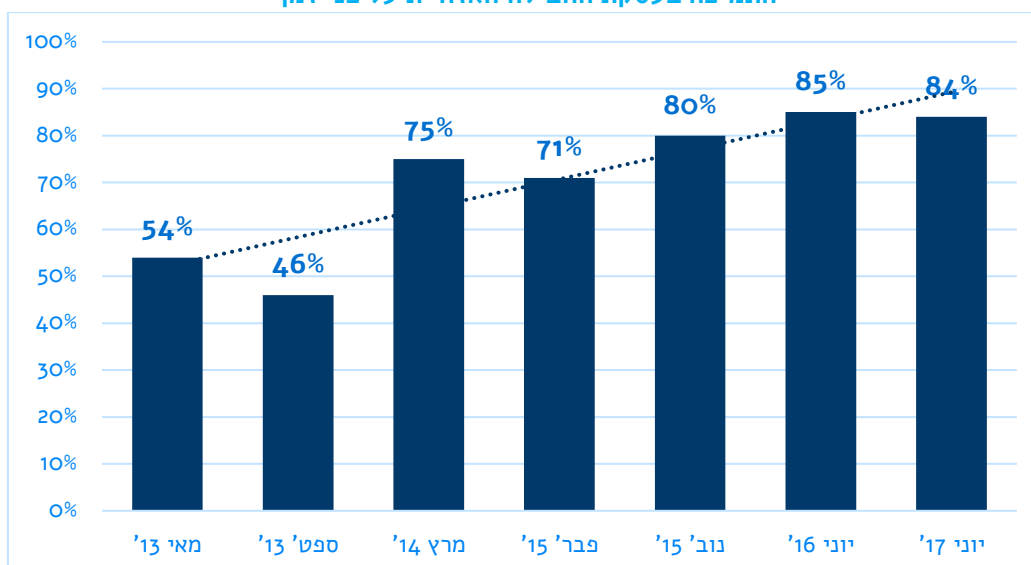
באיזו מידה הגורמים הבאים מעוניינים לקדם את סיום הסכסוך?

4. מגמות ארוכות טווח ומסקנות נוספות

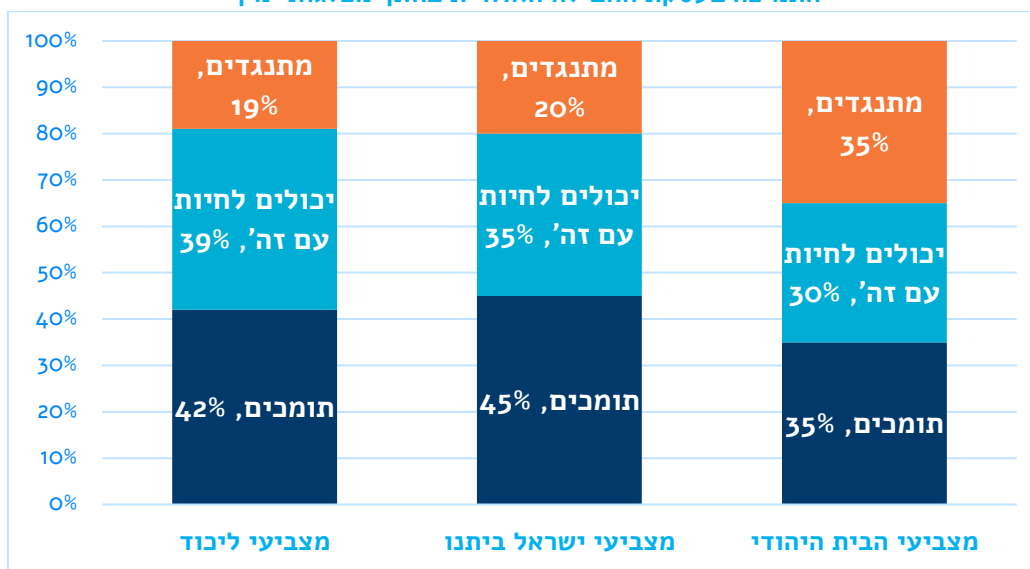
לצד המחקר האחרון, מחקרי דעת קהל שערכנו בין השנים 2013 – 2016 מאפשרים להסיק מסקנות על המגמה ארוכת הטווח בדעות הציבור בנוגע לפתרון האזורי. בעוד שהתפיסה הרווחת, המשתקפת בסקרים ובתוצאות הבחירות לכנסת, היא כי הציבור היהודי בישראל נע ימינה בדעותיו הפוליטיות, אנו מזהים עליה מתמשכת בתמיכה הציבורית בעסקת החבילה האזורית, חרף העובדה שזו כוללת גם ויתורים כואבים מצד ישראל.

התמיכה בעסקת החבילה האזורית על פני זמן

ניתן להסביר את תופעת התרחבות התמיכה בעסקה האזורית חרף מגמת ההתיימנות, בשיעורי התמיכה הגבוהים של מצביעי הימין בגישה האזורית. בסקר שנערך ביוני 2017, מתוך מי שהגדירו את עצמם כמצביעי הבית היהודי, ישראל ביתנו והליכוד, רק 24% הביעו התנגדות לעסקה.

התמיכה בעסקת החבילה האזורית בחתך מפלגות ימין

להערכתנו, ההתנגדות המועטה של מצביעי ימין לעסקה האזורית נובעת מכך שמדובר בעסקה מאוזנת יותר מההסכם הבילטרלי, הכוללת תמורות אסטרטגיות משמעותיות מהעולם הערבי לישראל, המחזקים את עוצמתה הביטחונית, הכלכלית והמדינית, בתמורה לווייתוריה.

בנוסף, וכפי שניתן להבחין בתרשים המוצג מעלה, נראה כי האפשרות שהוצעה לנשאלים להשיב כי הם 'מוכנים לחיות' עם העסקה האזורית, הקטינה גם היא את שיעורי ההתנגדות. ניכר כי כאשר איננו שואלים את הנבדקים באיזה פתרון הם מעוניינים, אלא מה תהיה תגובתם לתרחיש של עסקה אזורית, הנשאלים בכלל ומצביעי הימין בפרט מוכנים לקבל את העסקה גם אם לא לתמוך בה באופן פוזיטיבי.

אם כן, ניכר כי מבחינת דעת הקהל בציבור היהודי בישראל, עסקת החבילה האזורית הינה החלופה המדינית הפופולארית ביותר לפתרון הסכסוך, וכל ממשלה שתבחר לקדמה תוכל להבטיח לכך תמיכה ציבורית נרחבת וחוצת מחנות.

**הסקר נערך בשיתוף פעולה עם מכון 'הגל החדש'; בסקר השתתפו 507 נסקרים מהאוכלוסייה היהודית.

נספח 1 – מרכיבי עסקת החבילה האזורית, כפי שהוצגו לנשאלים

1. הסדר הקבע בין ישראל לפלסטינים יביא למימוש הרעיון של שתי מדינות לשני עמים, כאשר גבולות הקבע של ישראל יתבססו על קווי 67, תוך כדי החלפת שטחים, ויכללו את כל גושי ההתנחלויות
2. המדינה הפלסטינית תהיה מפורזת וללא צבא, ולישראל יובטחו סידורי ביטחון, בדגש על הגבול המזרחי, באמצעות נוכחות של כוחות ישראלים ותוך שיתוף פעולה ישראלי-ירדני וישראלי-מצרי
3. לפליטים הפלסטינים לא תהיה אפשרות לשוב לתחומי מדינת ישראל, למעט מספר סמלי ורק בהסכמת ישראל
4. בהסכם הסופי תוכר ירושלים כבירת ישראל ורק השכונות הערביות במזרח ירושלים תהיינה חלק מהבירה הפלסטינית, כך ש-350 אלף ערביי מזרח ירושלים לא יהיו יותר אזרחי ישראל ויהפכו לאזרחים במדינה הפלסטינית
5. המקומות הקדושים בהר הבית ינוהלו על ידי ישראל, מדינות ערב וגוף בינלאומי, ויהיו במעמד מיוחד ללא ריבונות, תוך הבטחת חופש גישה למאמיני כל הדתות
6. מדינות ערב וישראל יקימו מנגנוני ביטחון אזוריים למאבק משותף כנגד איום הגרעין האיראני, חמאס חזבאללה והטרור של אלקאעדה
7. מדינות ערב וישראל יבנו שיתוף פעולה כלכלי שיפתח בפני ישראל שוק חדש של 300 מיליון צרכנים בעולם הערבי, אשר יגדיל את הסיכוי לשגשוג כלכלי וחברתי לכל אזרחי מדינת ישראל
8. ארצות ערב יכוננו יחסים דיפלומטיים מלאים עם ישראל, יפסיקו את ההתייחסות העויינת לישראל ואת ההסתה בתקשורת ובמערכת החינוך
9. בעקבות ההסכם, אחת ולתמיד יוסר האיום של חרם כלכלי בינלאומי על ישראל
10. ארה"ב, המעצמות ומדינות ערב יבטיחו שהפלסטינים ימלאו את חלקם בהסדר ויבלמו כל ניסיון של חמאס, חזבאללה ואיראן לטרפד אותו
11. עם חתימת עסקת החבילה האזורית יכריזו ישראל, הפלסטינים ומדינות ערב באופן רשמי על סיום הסכסוך ועל קץ התביעות